

4. Пекінські тези щодо принципів незалежності суддів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_j78 (дата звернення: 10.04.2022).

5. Рекомендації Латімер Хаус щодо парламентаризму та незалежності суддівства в країнах загального права від 19 лип. 1998 р. URL: <https://vkksu.gov.ua/doc/perelik-dokumentiv/rekomendacii-lat> (дата звернення: 02.04.2022).

6. Рекомендація CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки від 17 лист. 2010 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a38 (дата звернення: 26.03.2022).

7. Висновок № 10 (2007) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи про судову раду на службі суспільству. URL: https://court.gov.ua/userfiles/visn_10_2007.pdf (дата звернення: 13.03.2022).

УДК 341.824:338.47(043.2)

Анисимова О.А., Гайда А.Д., здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний університет «Одеська юридична академія», м. Одеса, Україна
Науковий керівник: Степаненко О.В., к.ю.н., доцент

ДОКТРИНАЛЬНЕ ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

В умовах розвитку кримінального права, на сучасному етапі, досить важливим є тлумачення норм кримінального закону (законодавством нашої країни є Кримінальний кодекс України), які передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Вони зазначені у Розділі II: Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи Особливої частини Кримінального кодексу України.

Переглянувши юридичну доктрину з цього питання можна зробити висновок, що це питання розглядали С.В. Хилюк, К.В. Катеринчук («Кримінально-правові та кримінологічні заходи запобігання катуванню» 2010 р.), В.І. Борисов («Злочини проти життя і здоров'я» 1995 р.), А.В. Байлов («Кримінальна відповідальність за посягання на життя та здоров'я особи, вчинені в стані сильного душевного хвилювання» 2004 р.), М.Й. Коржанський, В.В. Сташис та інші.

У багатьох країнах юридична доктрина існує як додаткове джерело права, що здійснює вплив на законодавчу діяльність. Але в сучасності, у нашій країні, відсутні чіткі правила щодо використання статей, окремих положень та інших видів юридичної доктрини. Виходячи з цього можна

зрозуміти, що використання правової доктрини щодо кримінального законодавства в Україні не є систематизованим, тому було б доречно прийняти нормативно-правовий акт, який би зміг урегулювати відносини щодо використання правової доктрини, а також звичаєвого і прецедентного права.

А.В. Байлов дав тлумачення статті 123 Кримінального кодексу України (умисне тяжке тілесне ушкодження: заподіяне у стані сильного душевного хвилювання) у своїй дисертації. Автор дав визначення термінам «насильство» і «тяжка образа»: що присутні у гіпотезі статті. Крім того, А.В. Байлов запропонував внести зміни до вищезазначеної статті, а саме додати до умов настання сильного душевного хвилювання «Аморальне діяння, систематичне знуцання або інші протиправні дії з боку потерпілого» [1, с. 176-180].

Об'єктом кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я людини в багатьох підручниках зазначається, що ним виступають суспільні відносини щодо шкоди життю та здоров'ю людини. В.В. Сташис у своїй праці «Особа – під охороною кримінального закону» (1996 р.) вказує на те, що об'єктом кримінальних правопорушень проти здоров'я особи виступає здоров'я людини, а не суспільні відносини щодо шкоди здоров'ю особи. На основі тоді існуючого законодавства, що регулювало кримінальні правовідносини, й матеріалів, що відносяться до судової практики, автор також дослідив проблеми відповідальності за кримінальні правопорушення проти життя, здоров'я, волі й гідності людини. Крім цього, в цій праці було надано рекомендації: як правильно застосовувати норми кримінального закону [3, с. 80-81].

В.Є. Михайлов у своїй роботі конкретизував статтю 130 Кримінального кодексу України («Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби») і визначив перелік інфекційних хвороб, що не має Кримінальний кодекс. Крім цього, автор визначив їх місце в системі ознак об'єктивної сторони. Цікаво, що В.Є. Михайлов запропонував виключити термін «вірус» зі змісту статті 130 [2, с. 6].

Отже, недосконалість законодавства та відсутність досліджень призводить до непоправних помилок на практиці та розбіжності думок багатьох вчених. Тема розгляду і розтлумачення питань кримінального законодавства, зокрема кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи є досить актуальною. Велика кількість вчених-юристів зосереджують увагу на цьому і пропонують свої думки та висновки щодо розтлумачення та структури кримінального законодавства.

Зробивши аналіз багатьох робіт вчених, що стосуються цього питання, можна побачити, що основні зусилля юристів і вчених віддаються на розтлумачення диспозиції окремої норми, в той час як питання покарання залишаються менш розглянутими. Звідси можна зробити висновок, що

наукові праці і тлумачення вчених-юристів використовуються для знаходження недоліків законодавства, а не навпаки – коли законодавство затверджує наукові праці новими статтями в законах.

Зараз досить велике коло питань у висвітленій сфері залишаються недослідженими. Наприклад, класифікація тілесних ушкоджень залишається сталою: тяжкі тілесні ушкодження, тілесні ушкодження середньої тяжкості та легкі тілесні ушкодження. Через це, у сучасній країні постала необхідність проведення спеціального дослідження кримінально-правової охорони здоров'я особи від посягань будь-якого виду.

Підсумовуючи можна сказати, що окрім ознайомлення і дотримання сучасного законодавства щодо кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я особи, потрібно звертатися у юридичну доктрину, яка розтлумачує норми Кримінального кодексу і висвітлює проблеми щодо структури Особливої частини Кримінального кодексу України.

Література

1. Байлов А.В. Кримінальна відповідальність за посягання на життя та здоров'я особи, вчинені в стані сильного душевного хвилювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2004. 200 с.

2. Михайлов В.Є. Кримінальна відповідальність за зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної хвороби: соціальна обумовленість та склад злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2011. 20 с.

3. Сташис В.В. Особа – під охороною кримінального закону. Харків: Право, 1996. 224 с.

УДК 343.98(043.2)

Встєва В.А., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Ланцедова Ю.О., к.ю.н., доцент

КРИМІНАЛІСТИЧНА БАЛІСТИКА

Судова, або криміналістична, балістика – розділ (підгалузь) криміналістичного зброезнавства, що вивчає технічні питання, які виникають у ході провадження у справах, пов'язаних із застосуванням, а також кримінальним носінням, зберіганням, виготовленням, збутом, викраденням тощо вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, вибухових речовин і пристроїв, а також розробляє засоби і способи дослідження цих об'єктів і слідів їх використання як доказової інформації під час розкриття, розслідування й попередження злочинів [1, с. 153].